

Yargının Sorunları

5 Nisan Avukatlar Günü

Av. Güney Dinç İzmir Barosu Başkanı

Yargı erki, kişilerin ve hukuka bağlı devletin en büyük güvencesidir. Bir ülkede yasaların egemenliği, yargı kuruluşlarının görevlerini yapmaları ile sağlanabilir. Yıpratıcı ve yorucu bir çalışmayı, özenli bir uğraşı gerektiren yargı hizmetinin olanakları, ülkemizde çok dar tutulmuştur. Mahkeme binalarının büyük çoğunluğu, sağlık koşullarından yoksun, eski ve yıpranmış yapılardır. Pek çok devlet kuruluşunun ve özellikle K.İ.T.lerin, idari bina sorunları çözüldüğü halde, adliye aynı ilgiyi görmemiştir. Yargının, kağıt, dosya, daktilo şeridi, basılı evrak gibi kırtasiye gereksinmelerinin karşılanması bile, başlı başına sorun olmaktadır.

YARGIÇ AÇIĞI ÖNEMLİ BOYUTLARA ULAŞMIŞTIR

Adalet dağıtımı, görevli yargıçların kararlarıyla gerçekleşmektedir. Oysa; yargıç açığı, üzerinde ısrarla durulmasını gerektirecek önemli boyutlara ulaşmıştır. Şu anda ülkemizdeki yargıç ve savcı açığı, kurulu bulunan mahkemelere oranla, 1700'ü aşmıştır. Yoğunlaşan iş sayısına göre, daha bir çok mahkemenin kurulması zorunlu hale geldiğinden, gerçekte bu açık daha da büyüktür. Bazı mahkemelerin kuruluşu, elde yeterli sayıda yargıç olmadığı için bekletilmektedir. Bunun sonucunda, davalar uzamakta, yurttaşların haklarını almaları gecikmektedir. Özellikle mesleğe yeni girecekler için, sağlanacak olanaklarla, yargıçlığın özendiriciliğinin artırılması gerekmektedir.

ADLİYE İÇİN HENÜZ BİR ARSA BİLE YOK

Adliye, üretken ve devlete gelir getiren bir kurumdur. Yargı harçlarının yükseltilmesi devlete azımsanmayacak bir gelir kaynağı oluşturmuştur. Oysa yargı işlevinin, devlet yönünden bir gelir kaynağı olarak düşünülmemesi gerekir.

Yargı hizmeti, hakim ve savcılarla birlikte, yetenekli ve deneyimli yardımcı personelin özenli çalışmasına gerek göstermektedir. Yardımcı personelin yaşam ve çalışma koşullarının geliştirilmesi, yargı hizmetlerinin işlerliği bakımından üzerinde durulması gereken önemli bir konudur.

İzmir yıllar yılı, gereksinmelerini karşılayacak bir adliye binasına kavuşturulmamıştır. İzmir'de Belediye Sarayı yapılmak ta, Hükümet konağı tamamlanmakta, diğer kamu kuruluşlarının bina sorunları büyük ölçüde çözülmekte, ancak adliye için henüz bir arsa bile bulunamamaktadır. Bu önemli bir eksikliktir.

ÖNCEKİ KURUMLAR BÜTÜNÜYLE TERK EDİLDİ

Kuşkusuz, yargının sorunları; yargıç-savcı açığı, personel, kırtasiye veya bina yetersizliğinden ibaret değildir. Yargı, yasalar çerçevesinde görev yapar. Yasalar, soyut kavramlardır. Yasalar, halkla birlikte somutlaşırlar. Bir hakkın tanımı onun uygulamada ne derece geçerli olduğu ile anlam kazanır. Yargılama işlevi, mekanik bir olay değildir. Hukuku yaşatan, somutlaştıran insanlardır. Konuya bir de bu açıdan bakmak gerekmektedir. Yasalar, içerikleri ve uygulaması biçimleri ile halkımızın sorunlarına, he oranda çözüm getirebilmektedir. Bunları araştırmak; çözümsüzlüklere çözüm yollar önermek zorundayız.

YASALAR YALINLAŞTIRILMALI

Cumhuriyet Yasaları, kişinin evindeki yaşam koşullarından devlete olan yükümlülüklerine kadar, birçok şeyi değiştiren, yeni kurallar getirmiştir. Türkiye Hukuk Devrimi denildiği zaman, Osmanlı feodal yapısından, çağdaş toplum düzenine geçişi sağlayan bir dize yeni yasal düzenlemelere akla gelmektedir. Cumhuriyet Yasaları, var olan uygulamanın yazıya dökülmesi değildir. Genellikle toplumsal ilişkilerin oluşturduğu ve deneyimler ürünü toplumca benimsenmiş kurallar, yasalara girmekle yazılı hukuku meydana getirirler. Bu yüzyıllar süren toplumsal yaşamın, toplumsal gerekliliğin ürünüdür. Sert ve keskin dönüşlere yakınlık duymayan geleneksel hukuk tekniği Cumhuriyet yasaları ile, evrensel boyutlarda yeni ve alışılmamış deneyimler edinmiştir. Şöyle ki, önceki kurumlar bütünüyle terk edilmiş ve yerlerine yeni kurumlar getirilmiştir. Oysa, Cumhuriyetin kuruluşunu izleyen dönemde uygulamaya konulan yeni yasalar, getirdikleri büyük değişimlere karşın, toplumun aşılamayan tepkisiyle karşılaşmamışlardır, üstelik zaman içerisinde, bazı özel konulardaki gerçekçi çelişkiler ayrı tutulursa, toplumun genel ilgi ve uyumunu kazanmışlardır.

YARGININ SORUNLARI

Gelişen toplumsal ilişkiler, yasaların önemli bir bölümünün yeniden elden geçirilmesini ve güncel gereksinmelere göre düzenli bir biçimde yenilenmesini gerektirmektedir. Yasalar, diliyle ve içeriği ile yalınlaştırılabilir, değişik ve amacı ile bağdaşmayan yorumlara kapalı tutulabilir.

Yasaların sayısı giderek artmaktadır. Bunları bulmak, izlemek birbirleri ile bağlantılarını kurabilmek, hukukçular için bile önemli bir sorun durumuna gelmiştir. "

YARGININ SORUNLARI BİZİMDE SORUNLARIMIZDIR

Bütün bu olguları değerlendirmek, önerileri saptamak ve toplumsal ilgiyi oluşturmak amacıyla, İzmir Barosu bu yıl 'Avukatlar Günü'nde, Yargının sorunlarına öncelik vermiştir. Gerçekten, yargının sorunları, bizim de sorunumuzdur.

Amacımız, Yargı erkinin işlerliğini uyumlu bir biçimde sürdürebilmesi için, daha fazla gecikilmeden, gerekli koşulların oluşturulmasına, katkıda bulunabilmektir.